

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ КИЇВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

«20» вересня 2016 року

м. Київ

№ 25-рк

ПАТ «ПРОМІНВЕСТБАНК»

Про припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції

Київським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (надалі – Відділення) здійснено розгляд заяви гр. Петрова Л.П. (надалі – Заявник) від 08.06.2016 б/н (вх. Відділення від 14.06.2016 № 01-10-220-П) про порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції з боку публічного акціонерного товариства «Акціонерний комерційний промислово-інвестиційний банк» (ідентифікаційний код 00039002) (надалі – ПАТ «Промінвестбанк», Товариство) під час надання банківських послуг з розміщення депозитного вкладу з видачею іменного ощадного (депозитного) сертифікату (надалі – Заява).

За результатами розгляду Заяви Відділенням встановлено наступне.

ПАТ «Промінвестбанк» здійснює свою діяльність на підставі статуту, нова редакція якого погоджена Національним банком України від 21 червня 2016 року.

Відповідно до статуту ПАТ «Промінвестбанк» здійснює свою діяльність на комерційних засадах як публічне акціонерне товариство з іноземними інвестиціями з метою комплексного банківського обслуговування юридичних та фізичних осіб незалежно від форм власності та підпорядкування.

Місцезнаходження Товариства: 01001, м. Київ, пров. Шевченка, 12.

Відповідно до довідки з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ) ідентифікаційний код вказаної юридичної особи 00039002, видами діяльності ПАТ «Промінвестбанк» за КВЕД є зокрема: 64.19 Інші види грошового посередництва.

ПАТ «Промінвестбанк» здійснює свою діяльність на підставі наступних дозвільних документів, а саме:

- банківської ліцензії на право надання банківських послуг від 22.06.2012 № 1;
- генеральної ліцензії на здійснення валютних операцій від 05.10.2011 № 1.

Отже, враховуючи вищенаведене, ПАТ «Промінвестбанк» є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Предметом розгляду Заяви була повідомлена ПАТ «Промінвестбанк» рекламна інформація щодо умов погашення іменних ощадних (депозитних) сертифікатів.

Так, на офіційному веб-сайті ПАТ «Промінвестбанк» міститься рекламна інформація з твердженням про можливість по завершенні терміну дії іменного ощадного

(депозитного) сертифікату зняти 100% суми вкладу та нарахованих за ним відсотків без законодавчих обмежень, в тому числі Національного банку України, та аналогічними до нього за змістом (надалі – Рекламна інформація).

Разом з тим, за результатами огляду інформації, розміщеної на офіційному веб-сайті ПАТ «Промінвестбанк» за посиланням <http://www.pib.com.ua/pro-bank/news/noviy-produkt-prominvestbanku-imenniy-depozitniy-sertifikat/>, спеціалістами Відділення встановлено факт розміщення рекламної інформації з наступним змістом: «Після закінчення терміну його дії можна гарантовано отримати всю суму і нараховані відсотки, як в іноземній валюті, так і в гривні, без будь-яких обмежень, в т. ч. законодавчих, за один візит до відділення банку!».

За результатами огляду інформації, розміщеної на офіційному веб-сайті ПАТ «Промінвестбанк» за посиланням http://www.pib.com.ua/private/depozity/depo_sertifikate/, встановлено факт розміщення рекламної інформації з наступним змістом: «Іменний депозитний сертифікат – це вклад в іноземній валюті з максимально високою процентною ставкою, що дозволяє по закінченні вкладу отримати кошти у повному обсязі без обмежень НБУ».

У розділі «умови відкриття вкладу» на офіційному веб-сайті ПАТ «Промінвестбанк» за посиланням https://www.pib.com.ua/userfiles/files/04022016_sertifikate_ru_new.pdf встановлено факт розміщення інформаційної сторінки щодо умов розміщення вкладу з видачею «Іменного ощадного (депозитного) сертифікату» ПАТ «Промінвестбанк» з інформацією наступного змісту: «Можливість по завершенні терміну дії зняти 100% суми вкладу та нарахованих відсотків у валюті сертифіката без обмежень, в т. ч. НБУ, згідно чинного законодавства» (у зв'язку з чим було складено акт про встановлення факту розміщення інформації від 15.06.2016).

20.10.2015 між Заявником та ПАТ «Промінвестбанк» було укладено договір банківського депозиту з видачею іменного ощадного (депозитного) сертифікату серії АА № 000115 (надалі – Депозитний договір). За умовами цього Депозитного договору, датою повернення Заявнику всієї суми вкладу та нарахованих за ним відсотків було зазначено 17.04.2016.

Листом від 18.04.2016 № 24-10/2364290 ПАТ «Промінвестбанк» повідомило Заявника про відмову виплати всієї суми його вкладу та нарахованих за ним відсотків, посилаючись на обмеження, які були встановлені Постановою Правління Національного банку України від 03.03.2016 № 140 «Про врегулювання ситуації на грошово-кредитному та валютному ринках України».

З метою всебічного та об'єктивного проведення вищезазначеного дослідження, Відділенням було направлено до ПАТ «Промінвестбанк» вимогу про надання інформації від 17.06.2016 № 02-05/2138.

У відповідь на вищезазначену вимогу про надання інформації, листами від 06.07.2016 № 1222-08/09 (вх. Відділення від 12.07.2016 № 01-11-1788) та від 15.07.2016 № 1299-08/09 (вх. Відділення від 25.07.2016 № 01-11-1900) ПАТ «Промінвестбанк» повідомило, що *«причиною невиплати у строк всієї суми вкладу Заявника та нарахованих за ним відсотків є **фінансова неспроможність** Товариства виконати свої договірні зобов'язання через тимчасові фінансові труднощі банку, які виникли внаслідок різкого відтоку фінансових ресурсів та погіршення фінансового стану банку у період з лютого 2016 року. Погашення іменних ощадних (депозитних) сертифікатів, за якими настав строк повернення вкладу, Товариство наразі здійснює шляхом зарахування суми вкладу на поточні рахунки клієнтів з подальшою виплатою готівкових коштів в рамках фінансових можливостей банку»* (мова оригіналу).

ПАТ «Промінвестбанк» також повідомило, що під час розміщення рекламної інформації про умови погашення іменних ощадних (депозитних) сертифікатів на офіційному веб-сайті ПАТ «Промінвестбанк», розміщеного за посиланням <https://www.pib.com.ua/>, «Товариством здійснювалось інформування клієнтів стосовно

відсутності законодавчих обмежень, в тому числі Національного банку України, щодо погашення іменних ощадних (депозитних) сертифікатів, зі строком їх обігу не менше шести місяців, після настання терміну, зазначеного в цьому сертифікаті» (мова оригіналу).

Разом з тим, для здійснення всебічного, повного та об'єктивного дослідження викладених у Заяві обставин, Відділенням були опитані суб'єкти господарювання, які надають банківські послуги, зокрема, з видачі іменного ощадного (депозитного) сертифікату, та які є конкурентами ПАТ «Промінвестбанк» на ринку надання банківських послуг.

За результатами узагальнення відповідей конкурентів ПАТ «Промінвестбанк», Відділенням встановлено, що протягом 2015 року та поточного періоду 2016 року законодавчі обмеження, зокрема Національного банку України, щодо погашення іменних ощадних (депозитних) сертифікатів, зі строком їх обігу не менше шести місяців, після настання терміну, зазначеного в цьому сертифікаті, **не встановлювались** (в тому числі Постановою Правління Національного банку України від 03.03.2016 № 140, на яку посилялось ПАТ «Промінвестбанк»).

Опитані суб'єкти господарювання також зазначили, що у разі внесення змін до законодавчих актів, які регулюють порядок видачі та погашення іменних ощадних (депозитних) сертифікатів, під час дії відповідного договору з клієнтом та якщо такі зміни повинні бути застосовані до договорів, які були укладені на дату вступу в дію таких змін, виплати за цими договорами мають відбуватись **на оновлених умовах погашення**.

Статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» визначено, що поширенням інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом господарювання, безпосередньо, або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, робіт, послуг цього суб'єкта господарювання.

З метою аналізу сприйняття потенційними споживачами банківських послуг з розміщення депозитних вкладів з видачею іменного ощадного (депозитного) сертифікату щодо сприйняття ними рекламної інформації про умови погашення зазначених сертифікатів, яка розповсюджується на офіційних веб-сайтах ПАТ «Промінвестбанк» та інших суб'єктів господарювання, які надають відповідні банківські послуги, а також стосовно можливості введення споживачів в оману при виборі надавача вищезазначених банківських послуг, спеціалістами Відділення проведено опитування різних за віком респондентів (згідно службової записки від 13.09.2016 № 02-05/26, а також службових доручень від 14.09.2016 № 27-СД та від 14.09.2016 № 28-СД).

За результатами опитування встановлено, що 64 % респондентів відомий такий вид банківських послуг, як розміщення депозитних вкладів з видачею іменного ощадного (депозитного) сертифікату.

Проте, у 70,5 % опитаних не виникало бажання скористатися банківськими послугами з розміщення депозитних вкладів з тих чи інших причин.

62,3 % респондентів вважають, що зазначена Рекламна інформація може вказувати на безумовну гарантію 100% погашення банківською установою іменних ощадних (депозитних) сертифікатів по завершенню терміну їх дії, без будь-яких законодавчих обмежень, в т.ч. встановлених Національним банком України, та які можуть бути введені у майбутньому.

75,4 % опитаних не вважають, що зазначена Рекламна інформація інформує споживачів про те, що у разі появи певних законодавчих обмежень щодо погашення іменних ощадних (депозитних) сертифікатів, в т.ч. встановлених Національним банком України, ці обмеження будуть стосуватися вже діючих іменних ощадних (депозитних) сертифікатів.

82 % респондентів вважають, що обставини відсутності у Рекламній інформації інформування споживачів про те, що у разі появи певних законодавчих обмежень щодо погашення іменних ощадних (депозитних) сертифікатів, в т.ч. встановлених Національним банком України, ці обмеження будуть стосуватися вже діючих іменних ощадних (депозитних) сертифікатів, є суттєвими для прийняття ними рішення про розміщення депозитних вкладів з видачею іменних ощадних (депозитних) сертифікатів.

У 62,3 % опитаних, після ознайомлення з зазначеною Рекламною інформацією, склалось враження, що саме цей банк має змогу (гарантує) виплатити 100% суми їх вкладу та відсотків після завершення терміну його дії, навіть якщо будуть існувати певні законодавчі обмеження щодо погашення іменних ощадних (депозитних) сертифікатів.

Переважна більшість опитаних (67,2 %) зазначили, що вищезазначена Рекламна інформація у такому змістовному викладенні може вплинути на їх наміри з розміщення депозитного вкладу з видачею іменного ощадного (депозитного) сертифікату.

За результатами аналізу відповідей потенційних споживачів банківських послуг з розміщення депозитних вкладів з видачею іменного ощадного (депозитного) сертифікату встановлено, що зазначена Рекламна інформація не інформує споживачів про те, що у разі появи певних законодавчих обмежень щодо погашення іменних ощадних (депозитних) сертифікатів, в т.ч. встановлених Національним банком України, ці обмеження будуть стосуватися вже діючих іменних ощадних (депозитних) сертифікатів, що в свою чергу є суттєвими для прийняття ними рішення про розміщення депозитних вкладів з видачею іменних ощадних (депозитних) сертифікатів.

Ринок надання банківських послуг з розміщення депозитних вкладів з видачею іменного ощадного (депозитного) сертифікату є конкурентним та представлений широким вибором пропозицій від різних банківських установ, які надають цей вид банківських послуг. При цьому, рекламна інформація, яка розміщується на офіційних веб-сайтах цих суб'єктів господарювання, відрізняється за своїм способом викладення. Разом з тим, рекламна інформація, яка розміщується без зазначення того, що у разі появи певних законодавчих обмежень щодо погашення іменних ощадних (депозитних) сертифікатів - виплати за цими вкладами будуть відбуватись на оновлених умовах погашення, може стимулювати зацікавленість потенційних споживачів цього виду банківських послуг до розміщення своїх грошових коштів саме у цій банківській установі. Отже, суб'єкт господарювання, який розміщує таку рекламну інформацію саме у такому змістовному викладенні, може отримати неправомірні переваги у конкуренції, посилюючи свою конкурентну позицію не завдяки власним перевагам та досягненням, а шляхом поширення неповних відомостей про істотні умови погашення іменних ощадних (депозитних) сертифікатів.

Отже, дії ПАТ «Промінвестбанк» щодо повідомлення споживачам неповних відомостей про істотні умови погашення іменних ощадних (депозитних) сертифікатів, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, можуть ввести потенційних споживачів цього виду банківських послуг в оману та вплинути на їх наміри щодо придбання банківських послуг саме у цього суб'єкта господарювання, тим самим посилюючи конкурентоспроможність ПАТ «Промінвестбанк» на відповідному ринку.

Так, пересічний споживач, побачивши рекламну інформацію, яка містить твердження про можливість по завершенні терміну дії іменного ощадного (депозитного) сертифікату зняти 100% суми вкладу та нарахованих відсотків у валюті сертифіката без законодавчих обмежень, в т.ч. Національного банку України, або аналогічну до неї за змістом, може сприйняти її, як свідчення того, що саме цей банк має змогу (гарантує) виплатити йому 100% суми внесеного вкладу та відсотків після завершення терміну дії відповідного сертифікату, навіть якщо існують або будуть існувати певні законодавчі обмеження щодо погашення іменних ощадних (депозитних) сертифікатів. Зазначена рекламна інформація може надати ПАТ «Промінвестбанк» перевагу над іншими надавачами банківських послуг з розміщення депозитних вкладів з видачею іменного ощадного (депозитного) сертифікату, які повідомляють повну інформацію про істотні умови погашення цих сертифікатів, оскільки вона здатна привернути увагу споживача та

може виступати додатковим стимулом до придбання зазначеного виду банківських послуг саме у цього суб'єкта господарювання.

Таким чином, дії ПАТ «Промінвестбанк», які полягають у повідомленні неповної інформації про можливість по закінченню терміну дії іменного ощадного (депозитного) сертифікату зняти 100 % суми вкладу та відсотків без законодавчих обмежень, в т.ч. Національного банку України, без зазначення того, що у разі появи певних законодавчих обмежень щодо погашення іменних ощадних (депозитних) сертифікатів - виплати за раніше розміщеними вкладами будуть відбуватись на оновлених умовах погашення, мають ознаки порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, а саме: повідомлення ПАТ «Промінвестбанк» невизначеному колу осіб неповних відомостей про істотні умови погашення іменних ощадних (депозитних) сертифікатів, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, які можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання банківських послуг саме у цього суб'єкта господарювання.

Враховуючи вищевикладене, з метою усунення причин виникнення порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції і умов, що йому сприяють, керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», адміністративна колегія Київського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає наступні

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Публічному акціонерному товариству «Акціонерний комерційний промислово-інвестиційний банк» (ПАТ «Промінвестбанк») (01001, м. Київ, пров. Шевченка, 12, ідентифікаційний код 00039002) вжити заходів для усунення причин виникнення порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зокрема Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», і умов, що йому сприяють, шляхом зазначення під час рекламування своїх банківських послуг повної інформації про умови здійснення виплат за іменними ощадними (депозитними) сертифікатами, зокрема про те, що у разі появи певних законодавчих обмежень щодо погашення іменних ощадних (депозитних) сертифікатів - виплати за відповідними вкладами (тобто тими, які були розміщені раніше та термін дії яких ще не минув) будуть відбуватись на оновлених умовах.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно письмово повідомити Київське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України **протягом 15 календарних днів** з дня їх отримання, з наданням підтвердних документів.

Звертаємо увагу, що відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за умов виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито необхідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

**Голова адміністративної колегії -
Голова відділення**

О. Хмельницький

Члени колегії:/ _____ /
(підпис)**О. Білянський**/ _____ /
(підпис)**Г. Мінченко**/ _____ /
(підпис)**Л. Маракіна**/ _____ /
(підпис)**К. Куракова**/ _____ /
(підпис)**В. Коваленко****Начальник юридичного відділу**Т. Ключова / _____ /
(підпис)**Секретар колегії:**_____ / _____ /
(підпис)**Виконавець:**Н. Кузьмініх / _____ /
(підпис)